

مەرجەكانى كورد و پۇستى سەرەك كۆمار

خالىد مەجيد فەرەج

لەبەر ئەومى كوردەكان بەشىكى كارىگەر و چارەنووس ساز بوون لە ئەگەرى سەرکەوتن يان سەرئەكەوتنى ئەم ھەلبۇزاردەنى دوایی عىراق و دەرکەوتن يان لەسەر يارىگای سياسى ئىستاد داھاتوى عىراق وەكو يارىزانىكى ئەساسى و لىزان و پىويست بوون يان بۇ ھاوسەنگ کردنى ھاوکىشەى ھیزەكان بەتايبەتى لىبرال و ديموکرات خوازەكان کە دەتوانن ناويان لىبنين ھیزە عەلمانىەكان ئەوانەى باوەريان بە دروست کردنەومى دەولەتى عىراقە لەسەر بنچينەى جياکردنەومى دەولەت لە ئايين و بەرپووەبردنى ئەو وولاتە پشت بەو ياسايانەى کە لەگەل جارنامەى گەردوونى مافى مرؤف و پەيماننامە نيو دەولەتپەکانى تردا کە پەيوەنديان بە مافە مەدەنى و ئىنسانىەکانەومە ھەيە دەگونجین . بىگوومان کوردپش بەحوکمى ئەومى لەپىکھاتە قەومى و مەزھەبپەکانى تری ناو عىراق زياتر ئامادەبى ھەبوو بۇ نوێ خوازی و دوورکەوتنەومە لە بىرو باوەرى کۆنە پەرسى بۆيە لەو ھاوکىشەپەدا خۆى لەتای ئەو ھیزانەدا دە بىنیتەومە کە ھاوبىرن لەگەلیدا و ئەو ھیزانەش پىويستپەكى زۆريان بە ژمارە کوردپەکە ھەيە بۇ داپۆشنى ئەو کورت ھىنانەى کە لە ئاکامى بە موقەدەس کردنى لىستى يەنگرتووى شيعە بە موبارەک بايى مەرجەع و (ئىمامى مەعسوم) ئايەتوللا سىستانى لەنيوہ زياترى کورسەکانى پارلەمانيان بۇ خۆيان بردوہ و دياريشە ئەمانە باوەريان وايە کە دەبى دەولەت ئايينى بى و شەرىعەتى ئىسلام تاکە سەرچاوەى ياسادانان بىت و دواتر کىشانى بالى قودسيەت بەسەر ھەرياسايەک يان ھەر پىيارىک دا کەدەرى بکەن و نەيارانىشى بە مورتەد و بەرھەلستکارى فەرماى خودا و نوینەرانى کە حکومەتى ئىسلامىە مەحکوم بکەن . ئەومى بەلگە نەويستە ئەومىە کە ئەمەريکا بۇ ئەومە ھەزاران کىلومەترى نەپىرووہ تاوہکو حوکمىكى ناسيونالىستى دواکەوتوو لابەرى و وولاتەکە لەسەر سىنەپەكى ئالتوونى تەسلىمى نەيارە ئىسلامپەکانى بکا ھەرودھا ئەو کارە لە خزمەتى ئەوگۆرانکارپانەشدا نىە کە بەرپووەپە بۇ ناوچەکە بۇ ئەومى خۆشى واپىشان نەدا کە راستەو خۆ بەرگە لە ئاکامى پىروپسەپەكى ديموکراسى لە عىراق ئەگرى لە کاتىکدا کە خۆى بانگەشەى بۇ کردوہ و مەپەستىشپەتى سەرکەوى بۆيە ناکرى وەکوھىزىكى رزگار کەر ريز لە و ئاکامانە نەگرى کە ديارە شيعە زۆرپايەتى تيا ھىناوہ . بۇ ئەمەريکا کە خوازيارى ئەومە نىە حکومەتپكى ئىسلامى لە کۆپى ئىران لەعىراق بىبنى تەنھا لىستى کوردەكان ھەيە کە دەتوانى بەشپووەپەكى ديموکراسيانە رىگە لەوپرۆژەپە بگرى بىئەومى پىويست بکا خۆى راستەوخۆ دەست لە پىروپسە سياسىپەکەى عىراق وەربدا . چى دەربارەى ئەمەريکا دەوترىت ھەمان شتىش لەسەر ھەموو ئەو ھىزانەى تری ناو عىراق دەوترى کە دەکرى بەنەيارى پىروژەى بەئىسلامکردنى دەولەت لەقەلەمیان بدەين . ھەر پشت بەم راستپانەپە نوینەراپتەى سياسى کردى توانوپەتى لەسەر زەمىنەپەکى پتەوہوہ بلى ئىمە وەرگرتنى پۇستى سەرەك كۆمارى ئامانجى کۆتايىمان نىە بەتايبەتى کە ئەو پۇستە وەيان ئەومە مەنسەپە شەرەفپە و کارىگەرپەکى ئەو تۆى لەسەر بەرپووەبردنى دەولەت نابى کە بەپىنى ياسا ئەومە بۇ سەرەك وەزيران دانراوہ و چەند مەرجپكى بەرايى دابنن بۇ قبولکردنى کەتپادا بەراشکاوى پى لە فیدرالى و دابەش کردنى عادىلاتەى داھاتى عىراق و مانەومى ھىزى پىشمەرگەى کوردستان و رىگە نەدان بە ھاتنى سوپای عەرەب بۇ ناو کوردستان و ديارى کردنى سنوورى ئىقلىمى کوردستان لەلايەن کورد خۆپەوہ دادەگرن . خۆزگە سەرکرداپتەى سياسى کورد ھەر لەگەل ئەو مەرجانەدا ئالای رەگەز پەرسىپى عىراقپشيان رەت دەکردوہ کە ھىچ ھىماپەکى بۇ کورد تپانپە و لە ژىر سىبەرەکەپا ئەنفال و کىما باران وجىنوسايدى گەلى کورد کراوہ و رۆژى مەراسىمى وەرگرتنى ئەو پۇستە ش ئەگەر رىککەوتن لەسەر ئەومى بۇ کوردپى بەرپىز مام جەلال بە پۇشاکی کوردپەوہ لەمىدياکانى جىھانپەوہ دەرکەوى بۇ تەتکىد کردن لەسەر ئەومى کە عىراق بە تەنھا ھى عەرەب نىە چوونکە غازى الياوہر بەلەبەر کردنى پۇشاکی کلتورىپى عەرەبى بەدرپژاىپى بەرپوہ بردنى پۇستکەى مەپەستپكى سياسى ھەبوو بوو ئەویش دلتەئىمىن کردنەومى عەرەبپەکانى ناوہوہ دەرەومى عىراق بوو کە لە خەمى ئەومەدا بوون بەرووخاندنى رىژىمى حوکمى بەعس عىراق لە چوار چپوہ عەرەبپەکەى دپتە دەرەومە ئەو بەو شپوہ دەرکەوتنەى ئەو پەيامەپى دانى کە دەلى : بى خەم بن عىراق ھەر عەرەبپە!